

*Three Frameworks for Jews' Taking (and Losing) the Land of Israel:
Or, Recovering (from) a Rashi through Genealogy*

I. Rashi on Bereishit 1:1

"In the beginning..."—Rabbi Yitzhak said: The Torah only had to begin from "This month will be for you..." (Exodus 12:2), since it is the first commandment that Israel was commanded. So what is the reason it opened with "In the beginning?" Because of "the strength of God's deeds, God tells to God's people— to give to them the inheritance of nations" (Psalm 111:6). For if the nations of the world say to Israel, "You are bandits, since you conquered the lands of the seven nations!", Israel can say to them: "All of the land is the Holy Blessed One's! God created it and gave it to whoever was fitting to God. According to God's will, it was given to you, and according to God's it was taken from you and given to us."

רש"י בראשית א

בראשית - אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל [את] התורה אלא מ"החודש הזה לכם" (שמות יב:ב), שהיא מצוה ראשונה שנצטוו [בה] ישראל, ומה טעם פתח בבראשית, משום "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים" (תהלים קיא:ו), שאם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם כל הארץ של הקדוש ברוך הוא היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו:

II. Bereishit Rabbah (Vilna), Parashat Bereishit, Paragraph 1

Rabbi Yehoshua of Sikhnin in the name of Rabbi Levi opened: "The strength of God's deeds, God tells to God's people" (Psalm 111:6a). What is the reason the Holy Blessed One revealed to Israel what was created on the first day, and what was created on the second day? Because of the worshippers of stars and constellations, so that they should not taunt Israel, and say to them: "Are you not a nation of plunderers?!" And Israel [can] respond to them and say to them, "But was it not plundered in your hands?! Is it not [the case that] 'the Kaftorites that came from Kaftor, wiped them [the 'Ivim] and settled in their place' (Deuteronomy 2:23)? The world and its fullness belongs to the Holy Blessed One. When God wanted, it was given to you; and when God wanted, it was taken from you and given to us." That is what it is written, "In order to give to them an inheritance of nations," God tells them all the generations (Psalm 111:6b).

בראשית רבה בראשית פרשה א

רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי פתח "כח מעשיו הגיד לעמו" (תהלים קיא:ו) וגו' מה טעם גילה הקדוש ברוך הוא לישראל מה שנברא ביום הראשון, ומה שנברא ביום השני, מפני עובדי כוכבים ומזלות שלא יהיו מונין את ישראל, ואומרים להם הלא אומה של בזוזים אתם, וישראל משיבין אותן ואומרים להם, ואתם הלא בזוזה היא בידכם, הלא "כפתורים היוצאים מכפתור השמידום וישבו תחתם" (דברים ב:כג), העולם ומלואו של הקדוש ברוך הוא, כשרצה נתנה לכם, וכשרצה נטלה מכם ונתנה לנו, הדא הוא דכתיב "לתת להם נחלת גוים", הגיד להם את כל הדורות (תהלים קיא:ב).

Rashi and Bereishit Rabbah Side-by-Side

בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה א

רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי פתח "כח מעשיו הגיד לעמו" (תהלים קיא:ו) וגו' מה טעם גילה הקדוש ברוך הוא לישראל מה שנברא ביום הראשון, ומה שנברא ביום השני,

רש"י בראשית א

ומה טעם פתח בבראשית, משום "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים" (תהלים קיא:ו),

מפני עובדי כוכבים ומזלות שלא יהיו מונין את ישראל, ואומרים להם הלא אומה של בזוים אתם, וישראל משיבין אותן ואומרים להם,

ואתם הלא בזוזה היא בידכם, הלא "כפתורים היוצאים מכפתור השמידום וישבו תחתם" (דברים ב:כג),

העולם ומלואו של הקדוש ברוך הוא, כשרצה נתנה לכם, וכשרצה נטלה מכם ונתנה לנו,

הדא הוא דכתיב "לתת להם נחלת גוים", הגיד להם את כל הדורות (תהלים קיא:ו).

שאם יאמרו אומות העולם לישראל לסטים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם

כל הארץ של הקדוש ברוך הוא היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו:

Rashi on Bereishit 1:1

What is the reason it opened with "In the beginning?" Because of "the strength of God's deeds, God tells to God's people—to give to them the inheritance of nations" (Psalm 111:6).

For if the nations of the world say to Israel, "You are bandits, since you conquered the lands of the seven nations!", they can say to them:

"All of the land is the Holy Blessed One's! God created it and gave it to whoever was fitting to God. According to God's will, it was given to them, and according to God's will it was taken from them and given to us."

Bereishit Rabbah (Vilna), Parashat Bereishit, 1

Rabbi Yehoshua of Sikhnin in the name of Rabbi Levi opened: "The strength of God's deeds God tells to God's people" (Psalm 111:6a). What's the reason the Holy Blessed One revealed to Israel what was created on the first day, and what was created on the second day?

Because of the worshippers of stars and constellations, so that they shouldn't taunt Israel, and say to them: "Are you not a nation of plunderers?!" And Israel [can] respond to them and say to them,

"But was it not plundered in your hands?! Is it not [the case that] 'the Kaftorites came from Kaftor, wiped them [the 'Ivim] out and settled in their place' (Deuteronomy 2:23)?

The world and its fullness belongs to the Holy Blessed One. When God wanted, it was given to you; and when God wanted, it was taken from you and given to us."

That is what it is written, "In order to give to them an inheritance of nations," God tells them all the generations (Psalm 111:6b).

III. The Ramban Revisits the Tradition

Ramban on Bereishit 1:1

And Rabbi Yitzhak gave a reason for this. When the Torah began with “In the beginning, God created” and told all of the subject of creation until the creation of humanity, giving them dominion over the work of God’s hands and placing everything beneath their feet. The Garden of Eden—the choicest of places created in this world—was made a residence for his [Adam’s] dwelling, until he was exiled from there because of his sin. And the people of the generation of the flood for their sin were exiled from the entire world, while the righteous one among them alone was saved—him and his sons. And their children: Their sins caused them to be scattered among the places and dispersed among the lands; they seized for themselves places among the nations according to their families according to where they happened to come.

If so, it is appropriate, when a nation becomes too sinful, that they should be removed from their place and another nation come to inherit their land, for this is the law of God on earth for all time, and all the more so regarding what is told in the verse [later, Genesis 9:27], that Canaan is cursed and sold as a slave for ever, and it would not be appropriate [for them] to inherit the choicest places of settlement. But, those who inherited it are worshippers of God, the seed of God’s love, like the verse, “God gave them lands of nations, and they inherited the wealth of peoples, in order that they keep God’s laws and observe God’s teachings” (Psalm 105:44-45). That is to say, when God exiles from there those who rebel against God, and God causes to dwell in it God’s servants, that is so that you should know that it is because of His service that they will inherit it [the land], and if they should sin against God, the land will vomit them out, just as it vomited out the nation that was before them.

רמב"ן בראשית א

ונתן רבי יצחק טעם לזה, כי התחילה התורה בבראשית ברא אלהים וספור כל ענין היצירה עד בריאת אדם, ושהמשילו במעשה ידיו וכל שת תחת רגליו, וגן עדן שהוא מבחר המקומות הנבראים בעולם הזה נעשה מכן לשבתו, עד שגירש אותו חטאו משם, ואנשי דור המבול בחטאם גורשו מן העולם כולו, והצדיק בהם לבדו נמלט הוא ובניו, וזרעם חטאם גרם להם להפיצם במקומות ולזרותם בארצות, ותפשו להם המקומות למשפחותם בגוייהם כפי שנזדמן להם:

אם כן ראוי הוא, כאשר יוסיף הגוי לחטוא, שיאבד ממקומו ויבוא גוי אחר לרשת את ארצו, כי כן הוא משפט האלהים בארץ מעולם, וכל שכן עם המסופר בכתוב כי כנען מקולל ונמכר לעבד עולם (להלן ט כז), ואינו ראוי שיירש מבחר מקומות היישוב, אבל יירשה עבדי ה' זרע אוהבו, כענין שכתוב "ויתן להם ארצות גוים ועמל לאומים יירשו בעבור ישמרו חקיו ותורותיו ינצורו" (תהלים קה:מד). כלומר, שגירש משם מורדיו, והשכין בו עובדיו, שידעו כי בעבודתו ינחלוה, ואם יחטאו לו תקיא אותם הארץ, כאשר קאה את הגוי אשר לפנייהם:

